

Õppematerjalide veebilehestike loomine Sisu@UT vahendiga (sisu.ut.ee)

Triin Marandi ja Kait Krull

Juuni 2024

TARTU ÜLIKOOL

KAS OSALESITE EELMISEL KOOLITUSEL?

- A. Jah**
- B. Ei**

PLAAN

19. juuni 2024

14.15 - 15.45

1. **Uue lehestiku loomine**
2. **Ülamenüü**
3. Lehestiku seadistamine
4. Kujundamine
5. **Lehtede loomine**
6. **Lehtedele sisu lisamine**
7. **Menüü haldamine**
8. Teiste kasutajate lisamine
9. Avalikustamine ja domeeni tellimine
10. Lehestiku kustutamine

Mida vaja on?

Töötaja või doktorant
Veebilehitseja
Lehestiku struktuur
Tekst + pildid + ...

E-lõunad: ut.ee/et/elounad

Vaata eelmise koolituse videot:
panopto.ut.ee/Panopto/Pages/Viewer.aspx?id=23150349-5ad3-4eef-8315-b18e00e3f28f

ÕPPEMATERJALI LEHESTIK

Avaleht - tekst, pilt, video, logod

Sisulehed - tekst, pilt, video, audio

H5P - enesekontrolliharjutused

Sõnastik - mõisted + selgitused

Test - enesekontrollitestid

TARTU ÜLIKOOL

Huvitav keemia

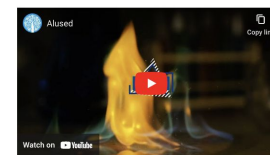
Keemia kursus gümnaasiumiõpilastele

- Avaleht
- Sisukord
- 1. Aineklasside ABC
  - 11. Oksiidid
  - 12. Happed
  - 13. Alused
  - 14. Soolad
  - 15. Seosed anorgaaniliste ainete põhiainetega vahel
- 2. Moolarvutus, lahuse kontsentratsioon
- 3. Keemiliste protsesside seaduspärasused
- 4. Metallid
- 5. Mittemetallid
- 6. Süüvesinikud ja nende derivaadid
- 7. Orgaanilised hapniku- ja lämmastikuühendid
- Sõnastik

1.3. ALUSED

Igaõpelaev kohtame aluseid harvemini kui happeid. Aluseid sisaldavad näiteks kodused puhastusvahendid. [Alused](#) on ained, mis annavad vesilahusesse hüdroksiidione (OH^- ioone). Laiemas tähenduses on alused ained, mis liidavad vesinikioone ehk prootoneid. Tuntumad alused on [hüdroksiidid](#), mis koosnevad metalli katioonist ja hüdroksiidioonist.

Kuidas aluseid nimetatakse ja millised on aluste keemilised omadused, vaata järgnevast videost.

Allikas: <https://youtu.be/ANUJatCRn08>

NIMETAMINE JA VALEMITE KOOSTAMINE

Aluste nimetamisel tuleb eelnevalt teada, kas alust moodustaval metallil on püsiv oksüdatsiooniaste või mitte. Sellest tulenevalt on ka aluste nimetamise reeglid:

1. kui metallilisel elemendil on püsiv oksüdatsiooniaste, siis antakse nimetus: metalli nimi + hüdroksiid

Hüdroksiidide nimetuse üldkuju: metalli nimi + (o-a) + hüdroksiid.

Näited:

sisu.ut.ee/huvitavkeemia

sisu.ut.ee/konverents-projekt/erinev-sisu

sisu.ut.ee/keemia-sisseastumiseksam

1. UUE LEHESTIKU LOOMINE

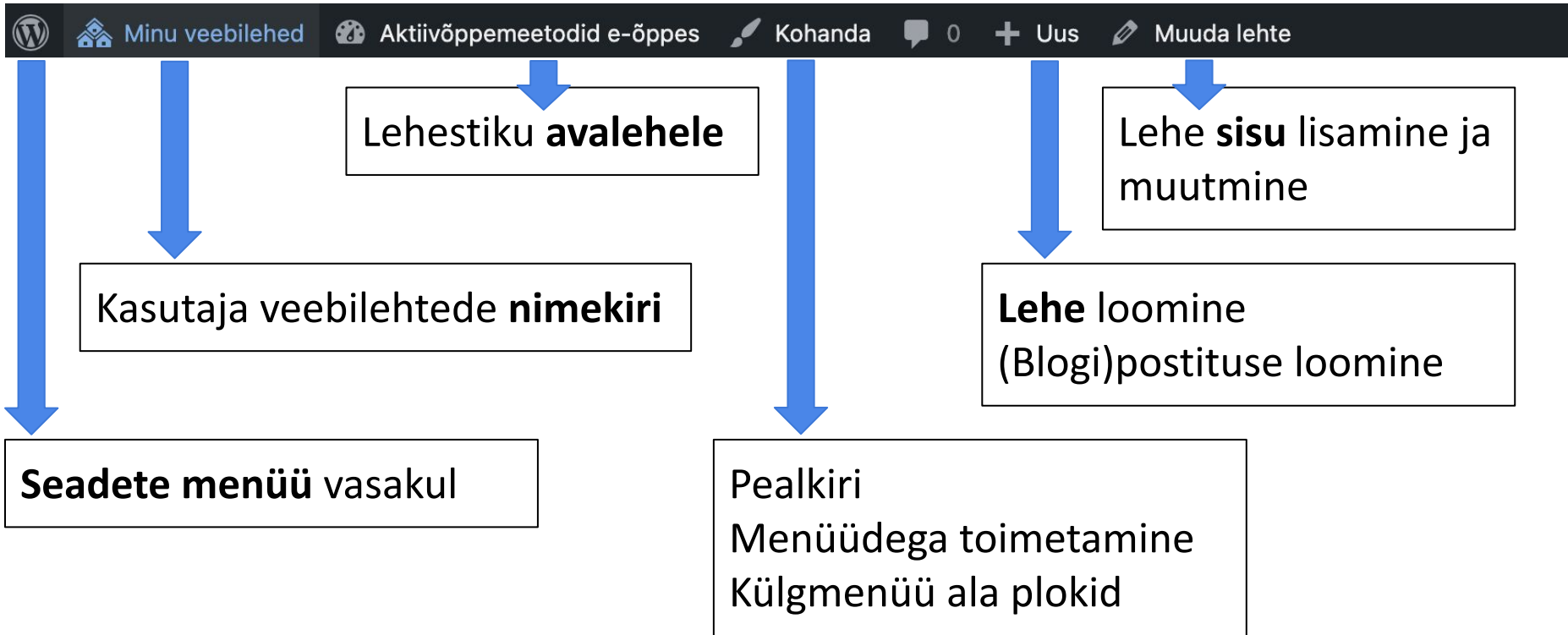
1. Mine <https://sisu.ut.ee>
2. **Logi sisse** TÜ kasutajatunnuse ja parooliga (SSO).
3. Täida uue **lehestiku vorm**.

URL-iks: omaninimi-test (kustutame 2 nädala pärast).

NB! Pärast lehestiku loomist valitud veebiaadressi enam muuta ei saa!

4. Muuda enda **profiilis keeleks inglise keel**: paremas ülanurgas oma nimi - Muuda profiili - Language.

2. ÜLAMENÜÜ

3. LEHESTIKU SEADISTAMINE

Vasakus menüüs **Settings - General**.

1. **Site title** - lehestiku pealkiri bannerialal.
2. **Site language** - lehestiku põhikeel.

Vasakus menüüs **Theme settings - General**.

1. **Page status** - lehestiku avaldamine.
2. **Show posts navigation** - kuvatakse lehe alaservas edasi-tagasi liikumise linke.

Theme settings

General

Page layout

Header

Dynamic

Footer

Page

Show global banner

Show

Analytic scripts

Show global title

Show

Global featured image

Banner size

Small

Title alignment

Left

Breadcrumbs

Hide

Content vertical padding

Only top

Show page title

Show

4. KUJUNDAMINE

Vasakus menüüs **Theme settings - Page**.

Show global banner - kuvatakse banneriala/pilti.

Show global title - lehestiku pealkiri bannerialal.

Global featured image - lae pilt üles.

Banner size - väike (1920x280) või suur (1920x480).

Title alignment - lehestiku pealkirja joondus.

Content vertical padding - tühi ala lehe sisu kohal ja all.

Show page title - lehe pealkirja kuvamine banneriala all.

TÜ logo asendamine: vasakus menüüs **Theme settings - Header - Logo**.

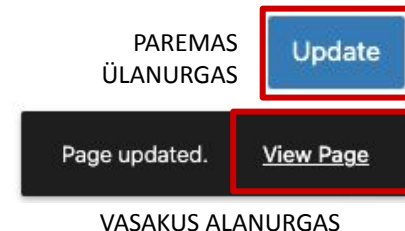
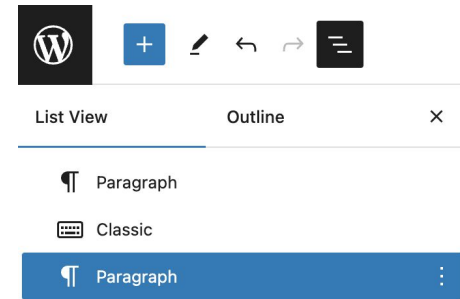

5. LEHTEDE LOOMINE

1. **Uue lehe lisamine:** ülamenüüs **+ New - Page** VÕI vasakus menüüs **Pages - Add New Page**.
2. **Lehe kustutamine:** ülamenüüs **Muuda lehte** - paremas menüüs nupp **Move to trash** (30 päeva).
3. **Lehtede ülevaade:** vasakus menüüs **Pages - All pages**.
4. **Lehe avaldamine:** ülamenüüs **Muuda lehte** - paremas menüüs **Visibility**.

6. LEHTEDELE SISU LISAMINE (1)

1. **Sisu lisamine plokkidena: Muuda lehte - pluss-märk** (ülamenüüs vasakul või lehel).
2. **Plokkide ülevaade** (liigutamine, lisamine jms): ülamenüüs kolme kriipsuga nupp.
3. **Lehe salvestamine:** paremas menüüs **Update**.
4. **Lehe kustutamine:** ülamenüüs **Muuda lehte** - paremas menüüs nupp **Move to trash**.

W x ↩ ↪ ☰

Search 🔍

Blocks Patterns Media

UNIVERSITY OF TARTU BLOCKS 📖

Hero news Page cards Countdown

Accordion Wide accordion Call to action

Person card Quote Course info

Posts full width Posts list Posts cards

TEXT

Paragraph Heading List

Quote Classic Code

Details Preformatted Pullquote

Table Verse Footnotes

MEDIA

6. LEHTEDELE SISU LISAMINE (2)

Tavalisemad plokid:

Tekst - **Classic, Paragraph**

Pealkiri - **Heading**

Loetelu - **List**

Tabel - **Table +**

Plugins - Advanced Editor Tools

Tulbad - **Columns**

Akordion - **Accordion**

Pilt - **Image** või **Media and text**

Pildialbum - **Gallery**

Helifail - **Audio**

YouTube video - **YouTube**

Valemid - **Plugins - Simple MathJax**

atexeditor.lagrida.com

LaTeX (kopeeri lehele): $\$n=\frac{N}{N_{\{A\}}\$$

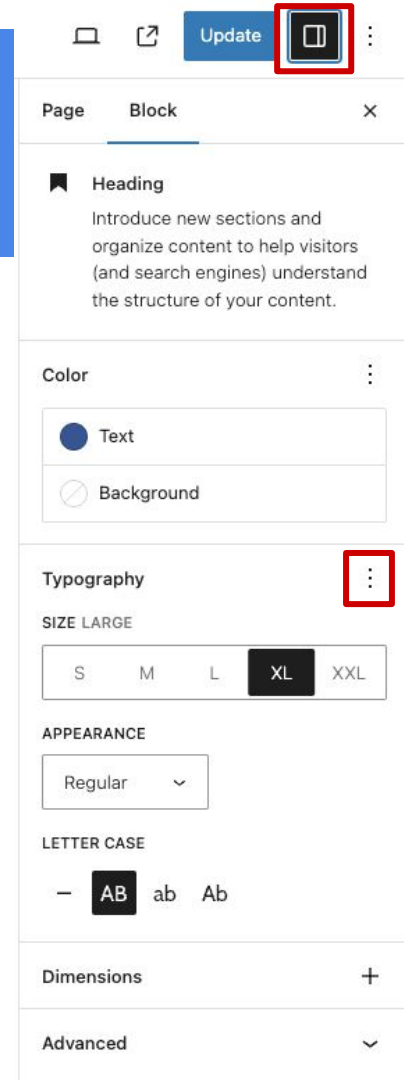
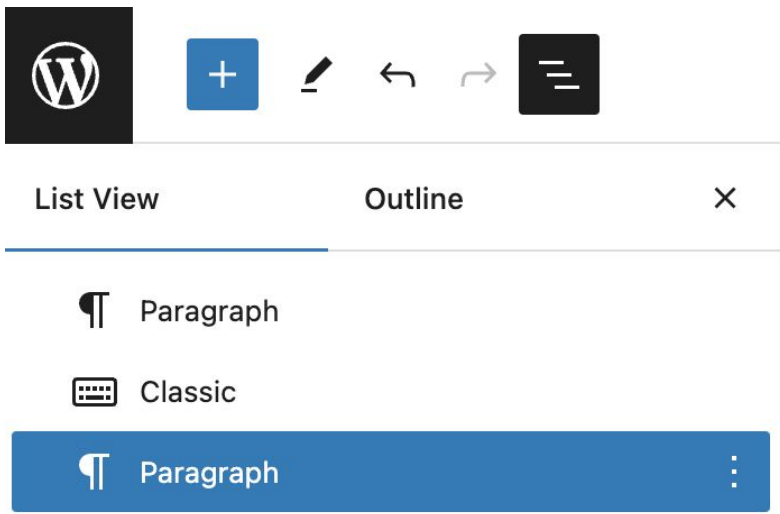
Popup - lühikood teksti [**popup title='pealkiri' content='tekst'**]

iFrame (LS, Panopto video, Google Maps kaart) - lühikood teksti

[**iframe src="https://..." width="100%" height="500"**]

6. LEHTEDELE SISU LISAMINE (3)

Teksti värvi, tausta, suuruse jms muutmise (plokid Paragraph, Heading):
paremas menüüs

6. LEHTEDELE SISU LISAMINE (H5P)

H5P H5P Content

All H5P Content

Add New

Libraries

My Results

1. **Aktiveeri H5P plugin:** vasakus menüüs Plugins - H5P - Activate.
2. Pärast seda on vasakus menüüs H5P Content menüü.
3. **Lisa uus H5P harjutus:** Add New.
4. **Vaata kõiki loodud H5P harjutusi:** All H5P Content.
5. **H5P harjutuse lisamine lehele:** All H5P Content - klõpsa harjutus lahti, kopeeri paremast servast harjutuse lühikood. Kleebi lühikood lehe Paragraph või Classic plokki.
6. **H5P muutmine ja kustutamine:** All H5P Content - klõpsa harjutuse taga Edit - paremas servas Delete.

Näide: sisu.ut.ee/keemia-sisseastumiseksam

Actions

Delete

Update

Display Options

- Display toolbar below content
- Allow users to download the content
- Display Embed button
- Display Copyright button

Shortcode

What's next?

You can use the following shortcode to insert this interactive content into posts, pages, widgets, templates etc.

```
[h5p id="131"]
```

6. LEHTEDELE SISU LISAMINE (SÕNASTIK)

1. **Aktiveeri Name Directory ja Name Directory Tooltips pluginad:** vasakus menüüs Plugins - Activate.
2. **Lisa sõnastik:** vasakus menüüs Name Directory – Add directory. Kustuta demo ära.
3. **Lisa uus kirje:** Name Directory - Add name.
4. **Seadista sõnastik:** sõnastiku all Settings (Show description - Yes, Show all names by default - Yes).
5. **Lisa sõnastik lehele:** sõnastiku all Shortcode - kopeeri see ja kleebi lühikood lehe Paragraph või Classic plokki.
6. **Sõnastiku kustutamine:** sõnastiku all Delete.
7. **Kirjete linkimine õppematerjali teksti** (eeldab plugina Name Directory Tooltips aktiveerimist): vasakus menüüs Name Directory Tooltips - X tooltip Settings - Automatic linking.

Näide: sisu.ut.ee/huvitavkeemia

Sõnastik

[Manage names](#) | [Add name](#) | [Settings](#) | [Import](#) | [Export](#) | [Shortcode](#) | [Delete](#)

6. LEHTEDELE SISU LISAMINE (TEST)

1. **Aktiveeri Watu PRO plugin:** vasakus menüüs Plugins - Activate.
2. **Lisa test:** vasakus menüüs Watu PRO – Manage Quizzes – Create New Quiz.
3. **Seadista test:** testi lipikul General Settings.
4. **Muuda testi lisaseadeid:** Edit this quiz - Other Advanced Settings.
5. **Lisa küsimused:** testi juures Questions - Create new question (7 tüüpi).

Single Choice (Radio buttons)   Multiple Choices (Checkboxes)   Open End   Fill The Gaps   Sort the values   Matrix / Match values   Slider / Rating

– PLOKKI.

7. **Testi kustutamine:** testi juures Delete.

Juhised: <https://sisu.ut.ee/juhendid/testi-loomine/>

Näide: https://sisu.ut.ee/lcms_method_validation/self-test-10-4/

6. LEHTEDELE SISU LISAMINE (7)

Jaluse sisu lisamine: vasakus menüüs **Theme settings - Footer.**

Vasakul: tekst, lingid, sotsiaalmeedia.

Paremal: tekst, nupud, logod.

Keskel: TÜ hooned kaardil - **Display university buildings link.**

7. MENÜÜ HALDAMINE

Vasakus menüüs **Appearance - Menus**.

NB! Igal lehestikul peab olema primaarne menüü.

1. **Add menu items** - märgi lehed linnukesega ja klõpsa **Add to Menu**.
2. Muuda menüüs loodud lehtede järjekorda ja taset (alamlehtedeks) lohistades.
3. **Auto add pages - Automatically add new top-level pages to this menu** (lisab uued lehed automaatselt siia menüüsse).
4. **Display location - Primary Navigation** (valitud menüü on primaarne menüü).

Vasakus menüüs **Theme settings - Header - Header style** - menüü kuvamine üleval, küljel või mõlemal (ülamenüüna on 1. tase ja külgmenüüna on alamtasemed).

Vasakus menüüs **Theme settings - Page - Sidebar alignment** - külgmenüü kuvamine paremal.

8. TEISTE KASUTAJATE LISAMINE

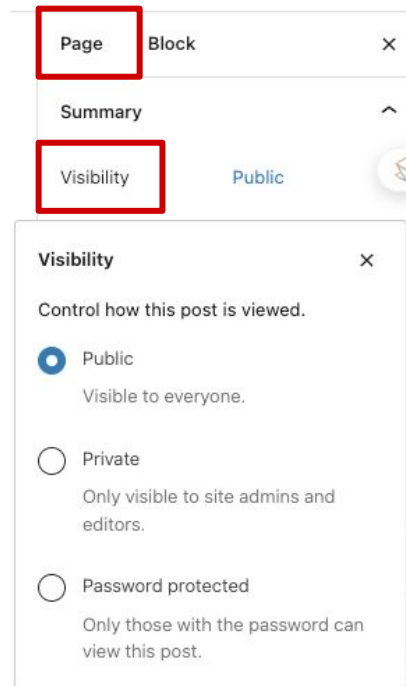
NB! Lisada saab kasutajaid, kes on juba Sisu@UT-sse sisenenud.

1. Vasakus menüüs **Users - Add Existing user**.
2. Sisesta kasutaja **ut.ee e-posti aadress**.
3. Määra kasutaja **roll**:
  - **Kaashaldur (Administrator)** saab lisada uut sisu ning kõike muuta (**soovitatud roll**).
  - **Subscriber** (Lugeja) saab privaatset lehestikku vaid vaadata, mitte muuta.
  - **Author** (Autor) saab luua ja muuta enda lisatud sisu.
  - **Editor** (Toimetaja) saab lisada sisu ning muuta enda ja teiste lisatud sisu.
4. Klõpsa **Add Existing User** (saadetakse kutse lehestiku haldamisega liitumiseks).

9. AVALIKUSTAMINE JA DOMEENI TELLIMINE

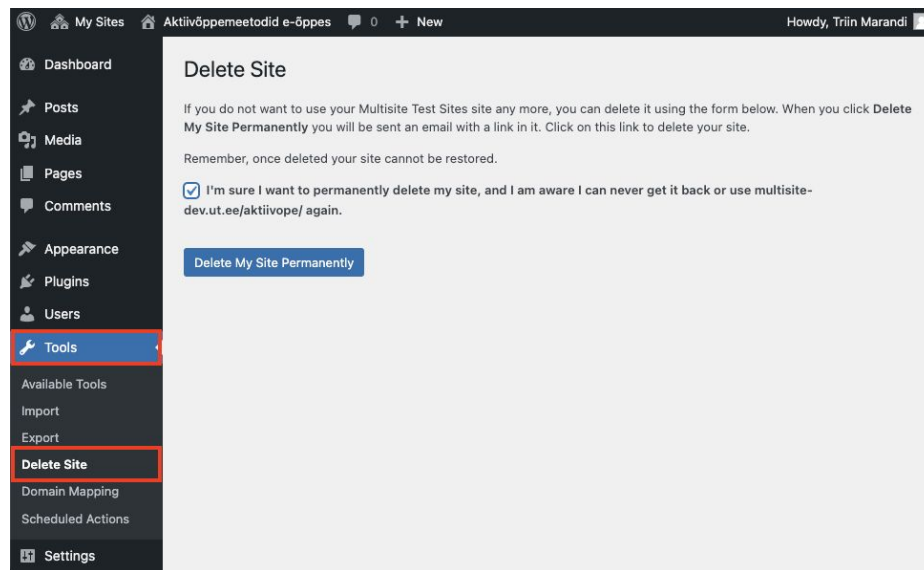
1. Lehestiku avalikustamine: vasakus menüüs **Theme settings** - **General** - **Page status**.
2. Konkreetse lehe nähtavus: ülamenüüs **Muuda lehte** - **Page Summary** (paremas menüüs) - **Visibility**.
3. Domeeni (veebilehenimi.ut.ee) tellimine: **täida vorm** (domeeni aadress ning põhjendus), ITO loob <https://jira.ut.ee/servicedesk/customer/portal/6/create/98>.

NB! Domeeni aadressil saab lehestikku vaadata, muutmiseks peab minema <https://sisu.ut.ee> ja sisse logima.

10. LEHESTIKU KUSTUTAMINE

1. Vasakus menüüs **Tools - Delete site.**
2. **Nõustu** kustutamiseiga.
3. Klõpsa **Delete My Site Permanently.**
4. **Saad e-kirja** lingiga - **klõpsa lingil.**
5. Palve administraatoritele.
6. Administraator kustutab lehestiku.

NB! Kustutatud lehestikku ei saa taastada.